

A Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium

ÁLLÁSFOGLALÁSA

Mészáros Béla országgyűlési képviselő úr 14 031. számon beadott képviselői indítványához

A környezetvédelmi tárcához a legszélesebb körből érkeztek mind hivatalos, mind pedig informális csatornákon olyan jelzések, amelyek a jelenleg még jelentős kiterjedésben (egy millió hektár meghaladó mértékben) meglévő, nagy tömbökben elhelyezkedő állami tulajdonban lévő, s a jövőben kincstári vagyonként tervezett erdők létét veszélyeztetik.

Ezek közül a jelzések közül külön kiemelt érdemel az a legutóbbi időkben napvilágot látott elképzelés, miszerint az eddigi, állami erdőkből történt kijelöléseken túl (60 hektárnál kisebb nem összefüggő erdőfoltok), újabb közel 100 ezer hektár állami erdőterület kárpótlás céljára történő kijelölését tervezik.

A Confides Brókerház Rt., illetve a Lupis Brókerház Rt. által tett, az erdőgazdálkodást, de az erdővagyon védelmét is érintő javaslatokról ez ideig a tárcához semmiféle konkrét hivatalos megkeresés, sőt tájékoztató sem érkezett, a kezdeményezésről csupán informális források alapján voltak értesüléseink. Legújabbban külön kérésünkre az ÁVÜ a tájékoztató anyagát már megküldte.

Tekintettel azonban az alábbiakban felsorolásra kerülő három körülményre, a tárcának a kérdésben való véleménynyilvánítási lehetőségének kizárása és állásfoglalása nyomatékkal történő érvényesítésének elmaradása súlyos hibának minősíthető.

1. A 43/1990. (IX. 15.) sz. kormányrendelet a környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter feladat- és hatáskörébe utalta a hazai erdővagyon általános védelmére irányuló tevékenység ellátását. Tehát minden, az erdővagyon bármilyen módon érintő vagy azt netán veszélyeztető kérdésben a kormányzati munkamegosztás szerint a környezetvédelmi tárca minisztere a felelős.

2. A jelenleg közvetlenül érintett két erdőgazdaság – BEFAG, SEFAG – területén mintegy 27 ezer hektár természetvédelmi oltalom alatt álló erdő található, közöttük több ezer hektár kiemelt védelmet élvező (fokozottan védett, nemzetközi jelentőségű stb.) terület.

Az említett területek természeti és táji értékben rendkívül gazdagok, továbbá közjóléti szerepük miatt érdekeltek ki a védelmet.

Ezek a kárpótlási törvény alapján nem kijelölhetők, korlátozó megkötések miatt pedig nem is alkalmasak a kárpótlásra.

3. A kormány programjában foglaltaknak megfelelően nagy intenzitással folyik és már előrehaladott állapotban van a Balaton-felvidéki Nemzeti Park előkészítése.

Mindenkinek kellően át nem gondolt, elhamarkodott súlyos következményekkel járó és nem is egyeztetett jelenségek és kezdeményezések annak ellenére kerültek felszínre és néznek a megvalósulás elé, hogy

- az egész világon az állami erdőkben látják a garanciát mind a globális, mind az összemzetű érdekek érvényesítésére;

az utóbbi évek nagy világrendezvényei és európai eseményei (Rio de Janeiro, Párizs, Strasbourg stb.) ezen kezdeményezésekkel szöges ellentétben állnak;

- ellentétesek a kormány programjaival;
- ellentétes a 126/1992. (VIII.2.) sz. kormányrendelettel, amely a rendelkezési jogot vonja meg az állami erdők elidegenítésére a kincstári vagyonról szóló törvény megjelölésig;

- nincs szinkronban a kormány 3275/1993. sz. határozatával, amely a privatizációs kínálat bővítése körében nem említi az erdőt;

- nem felelnek meg a 3084/1992. (II. 27.) sz. kormányhatározatban foglaltaknak, amely elrendelte az államerdőszet sürgős létrehozását;

- nem összeegyeztethető a környezet- és természetvédelem elveivel, továbbá az ország csekély kiterjedésű, emiatt értékében jóval nagyobb jelentőségű erdőterületei fenntartásának és erdővagyon megővésének stratégiájával;
- ellentétben áll az I. Országos Erdészgyűlés állásfoglalásával;

- nem veszi figyelembe az erdészeti államigazgatási, szakmai, társadalmi és érdekképviseleti szervek véleményét, továbbá más, nem kormányzati szervezetek állásfoglalásait;

- nem egyezik az FM és KTM korábbi megállapodásával és miniszteri szintű közös állásfoglalásaival;

- nem teremti lehetőséget az erdők közjóléti szerepének érvényesítéséhez és nem felel meg a társadalom erdőkkel szemben alapvetően megváltozott igényeinek.

Mészáros Béla képviselő úr önálló indítványa mindezen, az utóbbi hónapokban kedvezőtlen irányt vett, túlzott igényeket támasztó, a nemzeti erdővagyon herdáló tendenciáinak megállítására vonatkozik. Gátat szab továbbá az erdők privatizációjára terén fennálló feszültségeknek és konfliktusoknak.

Figyelembe véve az indítványban feltételezett azon jogos aggodalmat, hogy az ország nemzeti kincsét, nemzeti természeti erőforrását jelentő, biológiai sokféleségét hordozó állami erdők veszélyeztetettek, mind a képviselői indítvány szándékával, mind pedig megfogalmazásával és indoklásával egyetértek.

A kormány által az állami erdők teljes elidegenítését megfogalmazó moratórium elrendelését mind az Erdőtörvény, mind pedig a Természet Védelméről szóló törvény hatálybalépéséig indokoltan tartom fenn tartani.

Az ország állami erdőterületeinek ideiglenes elidegenítési korlátozását az előbbiekből vázolt veszély, valamint az érvényes jogszabályokkal, szakmai és társadalmi állásfoglalásokkal történő egyeztetésük miatt is támogatom és a T. Ház által elfogadásra javaslom.

Dr. Kovács Mátyás

Kárpótlási sláger – hamis hangokkal

Az elmúlt két hét alatt példa nélkül álló figyelem közép-pontjába került a magyar erdők sorsa. Az írott és elektronikus sajtó tiszteletreméltó tárgyilagossággal igyekezett tájékoztatni az állampolgárokat – bő kézzel mérve az oldalakat és a percekét. A kulisszák mögött, hivatalokban, üzleti körökben, pénzintézetekben, sőt, a T. Házban is sok szó esett az erdőről. Hasonlóan élénk volt a hírek fogadtatása is – nem véletlenül. A sajtó és a publikum kölcsönösen nagy érdeklődésének nyomós okai vannak.

Az egyik az, hogy – néhány naiv, küldetéstudattal megáldott „hályogkóvacs” és a nagy társadalmi megrázkódtatás idején mindig felbukkanó vámszedők kivételével – ma már csaknem minden állampolgár aggódva figyeli érdeink sorsát. Hiszen tudja, az erdő végesen pusztuló természeti környezetünk meghatározó eleme, milliárdnyi társ-élőlényünk élettérre, a föld tüdője, a tiszta víz forrása, egyszóval – maga a magasabbrendű élet. És mint ilyen, mindannyiunk ösi jussa, közös kincse, mint a levegő vagy a napfény.

A másik nyomós oka a felzúdulásnak az, hogy *e joggal féltett közös kincsünket soha nem fenyegette nagyobb veszély, mint ma.* Ráadásul olyan természetű veszély, amelyet nem hatalmunkon kívül álló, lebíráhatatlan külső erő idéz elő, hanem amelyet egyesek kapzsisága és/vagy tudatlansága gerjeszt. Ezért érdemes és kell ily szokatlan erővel ezzel a kérdéssel foglalkozni.

A nagy gonddal leplezett, vonzó, divatos ideológiába burkolat veszélyt természetesen elsőként az erdősz- és az erdővel közvetlen kapcsolatban álló egyéb szakemberek ismeret fel.

Felismerték, és tették a dolgukat.

Nem sajtókonferenciákkal kezdtek, nem vitték az utcára az embereket, nem keltettek hangulatot, nem szerveztek sztrájkot, „csak” tudományos műhelyekben keresték a kivézető utat, gyakran megalázó mellőzés ellenére is szakértői testületekben tevékenykedtek, beadványokkal ostromolták a hivatalokat, hatóságokat, politikusokat – rendszerint eredménytelenül. A következményekkel nem számoló, megala-pozatlan döntések sora született a teljes szakma tudtán kívül, vagy, ami még nagyobb bűn, az ellenérvek ismeretében.

Nehéz eldönteni, hogy a legújabb akció (az állami erdőterületek minden előzményre és a közérdekre fittyet hányó kiárusítására való váratlan és fölöttébb erőszakos törekvés) melyik kategóriába sorolható.

Jó alkalmat kapott a legilletékeesebb, *Sepsey Tamás* államtitkár úr a Népszabadság jóvoltából arra, hogy egy interjú világos, lényegretörő kérdéseire adott válaszaival eloszlassa a kételyeket. (1993. november 19. „Kárpótlás: a föld a sláger”) Nem ezt tette. A kárpótlás slágere hamisan hangzik. A kárpótlás – válaszaiból ítélve – a legjobb esetben is vagy botfülű, vagy béna.

Az első, a leginkább lényegre vonatkozó, világos kérdés a faállomány és az erdő eszmei értékének figyelmen kívül hagyására irányult. A válasz kétharmada rágalmazó mellébeszélés, egyharmada tájékozatlanságra vagy félrevezető szándékra vall.

Tény, hogy amikor a tulajdonosoktól az erdőt elvették, akkor sem fizették meg a faállomány értékét. Csakhogy a most prédaként odadobásra szánt állami erdőket nem a károsultaktól vették el, hanem azok részben eredendően is kincstári erdők voltak, részben pedig annak a valóban történelmi igazságúttal jelentő, 1945. évi tulajdonváltásnak következtében kerültek az állam – azaz mindannyiunk – tulajdonába, amely földhöz juttatta a később tényleg súlyos sérelmet szenvedetteket is. A sérelem orvoslására már a legelső menetben a valóban elkobozott erdőterület többszöröse került kárpótlási alapként kijelölésre – az erdészek hatékony közreműködésével. A másik elhallgatott fontos tény, hogy jellemzően nem csak azok kapják az erdőt kárpótlásként, akitől elvették.

Az aranykoronákkal való játszadozás és a licit gyakorlatának jóvoltából a valóban károsult is semmivel sem gyarázható elnyhöz jut, hiszen az elvett erdejével teljesen azonos állapotú és értékű erdőből is az eredetinek a nyolcszorosát kaphatja „vissza”.

Az első kérdésre adott válasz utolsó mondatát – mely szerint „A liciten egyébként pontosan a fa értékének megfelelően alakul az ár is...” kínosan nehéz kommentálni vagy minősíteni. A legenyhébb eset az lenne, ha a hatalom bizonyos szintjén és a politika világában olykor előforduló cinizmussal holmi nemes cél által szentesített eszközként nyúlt az államtitkár úr a tudatos félrevezetés eszközhöz.

A felkészült, jól tájékozott riportert tapintatosan igyekezett a valóság talajára terelni alanyát – az adható választ – valószínű határok közé (600-1000) szorítva az aranykorona értékhatárát jelentő 500 forintot.

Hasonló értékű a válasz az erdő társadalmi értékére utaló és az erdőért aggódók számára megnyugtató választ váró harmadik és negyedik kérdésre is.

Az államtitkár úr kizárja annak lehetőségét, hogy „valaki megveszi az erdő tulajdonát és azonnal kivágja a fát.” „Ezt az erdészek állítják” – mondja. Nem ismeretlen ez a filozófia; amiről nincs tudomásom, az nem is létezik. Álljon itt egyetlen konkrét példa e naiv felfogás tarthatatlanságára: Recsk község határában a 7. a,b erdőrezslet újonduült tulajdonosa közvetlenül a licit után új birtoka legszebb fáit kivágva 217 512 Ft kárt okozott. Természetesen ebben nincs benne a pénzben kifejezhetetlen kár, amelyet talán csak évszázadok múltán tud majd kiheverni a szerkezetében lerontott, génállományában megzengyített erdő. A feljelentés címzettje az Egri Rendőrkapitányság. Lehet, hogy ez lesz az első eset, amikor a pénzt gyorsan befizeti a bűnös. De hol az a rendőr vagy bíró, aki életre kelti a jövőendő erdő idő előtti kitermelését „anyafáit”?

Ugyancsak a valóság ismeretének teljes hiányára utal, hogy az erdészekre, az erdőfelügyelőkre hárítja a felelősséget az egyre gyarapodó erdei falopásokért. Nyilván nem tudja, hogy az egész országban mindössze 160 fő erdőfelügyelő dolgozik. De – meglehet – holnap már ennyi sem. Több erdőfelügyelőségnek még nincs meg a jövő havi működéséhez szükséges anyagi fedezet sem a munkabérre, sem

a dologi kiadásokra – lévén azok költségvetési szervek. Ennek ellenére az államerdészet alkalmazottaival együtt reménytelenül küzdenek a rohamosan duzzadó ár ellen. De hiába írják a feljelentések ezreit. Van olyan közepes nagyságú erdészeti üzem, ahol az éves falopás pénzben kifejezett értéke eléri a húszmillió forintot. Egyelőre természetesen még a „másét” lopják. Így a legtöbb helyen még nagy visszatartó erő az erdőt őrző tulajdonos vagy annak alkalmazottja, és az itt-ott még létező közérkölc.

A pohár akkor csordult ki, amikor az állami erdők privatizálásának újabb és újabb rafinált módszereit eszelték ki azok, akik az erdőben csak a gyors meggazdagodás lehetőségét látják.

Az erdő összességében Európa szinte minden államában jelentős költségvetési támogatásra szoruló „üzem”. Állami erdeink rendkívül változatos és eseteként szerezcsés ökológiai és gazdasági adottságai miatt – néhány évig még együttesen képesek „takaréklángon”, minden fejlesztésről lemondva, elvegetálva várni a gazdasági fellendülést. De csak abban az esetben, ha a jelenlegi, alig több mint egymillió

hektár minden lehetséges hasznát maradéktalanul az erdő fenntartására fordíthatjuk. *Bármilyen jellegű jövedelemelvonás vagy kiáramlás az ágazat összeomlását, erdeink lepusztulását okozná.* Márpedig nehéz elképzelni, hogy az állami erdők potenciális új tulajdonosai lemondanának a remélt vagy beígért nagy osztalékról.

Nem valószínű, hogy bármelyikük mások – valamennyiünk – jövőjéért nagyon sokára megtérülő, rendkívül alacsony hozamú befektetésre törekedne. Nyilván ezért van, hogy még véletlenül sem az értéktelen erdőkre vetették ki hálójukat. Jó érzékkel „szúrták ki” a nyugati piacokhoz közel fekvő, legértékesebb dunántúli – elsősorban a Balaton-környéki – állami erdőket. A maguk részéről igazuk van. Nem nekik kell tudni, hogy ezek nélkül, vagy más jellegű „fogókúra” után az államerdészet működésképtelenné válna.

Ha ismételt szavaznak honatyáink az állami erdők további elidegenítésének ideiglenes korlátozását kérő indítvány további sorsáról, vagy esélyt adnak az erdeinknek a túlélésre, vagy megkondítják fölőte a lélekharangot.

Varga Béla

DR. S. WOCHER

Német szakvélemény a magyar erdőgazdálkodás, természetvédelem és vadászat helyzetéről

Dr. S. Wocher az Európa Tanács megbízásából időszerű szakkérdések tanulmányozása céljából hivatalos látogatást tett a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztériumnál, annak természetvédelmi szerveinél és a Földművelésügyi Minisztériumban. Tapasztalatairól és benyomásairól zároljelentést készített, amelynek fontosabb megállapításait a következőkben közöljük:

Elsőzör is szeretném általános ismereteimmel kapcsolatban – amelyeket a magyar Természetvédelmi Igazgatóságtól kaptam – megjegyezni, hogy a következetesség, amellyel a természetvédelem céljai után Magyarországon járnak és azokat érvényre juttatják, mély benyomást keltett bennem. Feltűnt nekem a természetvédelem számára összességében kedvező helyzet, amely az ipari államokban elkerülhetetlen kompromisszumok, a természetvédelmi érdekek és a gazdasági szükségszerűségek között még nem állnak fenn.

Az új ipari telepítések csak olyan területeken történhetnek, ahol a természetvédelmi érdekeknek nincs elsődleges jelentőségük.

Tekintettel a jövőben bizonyára erősen fokozódó magyarországi turizmusra, úgy tűnik, a szakértők jó

úton járnak, hogy a természetvédelem érdekeinek összhangját az üdülési és idegenforgalmi érdekekkel elérjék. Az itt hirdett „szelíd turizmus” egy lépés a helyes irányba.

Valamivel nehezebb kérdésnek tűnik előttem a természetvédelmi szervek kapcsolata az erdészeti igazgatással és a vadászattal. Nézetem szerint feltétlenül el kellene kerülni, hogy hatásköri és presztízskezdésekből adódóan konkurenciahelyzet következzen be, amely a közösen követendő cél számára károsnak bizonyul. Mivel az erdőterület Magyarországon az ország összterületének aránylag kis hányada, a természetvédelemnek el kellene fogadnia, hogy a meglévő erdőterületek a természetszerű erdőművelés keretében elsősorban a használati funkciót szolgálják. Az ökológiai kiegészítő funkciók – mivel túlnyomórészt középhegységi erdőről van szó – véd- és üdülberaként garantálhatók legjobban. Az említett természetszerű erdőművelés követelménye ezt segítené.

Ajánlatos, hogy Magyarországon is – úgy ahogy az nálunk bevált – maradjanak a hatáskörök az erdő számára az erdészeti igazgatásnál,

az illetékesség a többi szabad táj részére pedig a természetvédelmi hatóságoknál. Ez azzal a felvetéssel kapcsolatos, hogy a természetvédelmi hatóságok és az erdészeti igazgatás – tekintettel az erdőben megvalósítandó természetvédelmi célokra – szorosan együttműködjenek és tervezeikben egymással összhangban legyenek.

Tévesnek tartom ezzel kapcsolatban a természetvédelem elgondolását, hogy a nemzeti parkokban és más természet- és tájvédelmi területeken a jövőben már nem az erdészeti igazgatás vagy egyéb vadászat gyakorlására jogosultak vadászhatnak, hanem a természetvédelmi igazgatás személtete. Ilyen elképzelések nem csak kiváltságokat teremtenének a természetvédelem számára, amelyek tárgyilagosan nehezen magyarázhatók meg, de a szükséges kapcsolat az erdőművelés, az erdővédelem és a vadászat között veszendőbe menne azzal a követelménnyel – ahogy a tapasztalatok a nyugati országokban tanúsítják –, hogy nagy vadkárok éppen azon növényeknél lépnek fel, amelyek természetvédelemre érdemesek.

Fordította: Bogár István

Erdők és emberek

Most éppen az erdők látják kárát annak, amit nagyon gyorsan megtanult a demokráciával szelektíve ismerkedőkacérkodó polgár: Mindaz, amit nem tilt törvény, megtehető. Ahol fogházag van, oda be lehet nyomulni, ott vissza lehet élni a lehetőséggel. Ennek esélye napjainkban hatványozottan fennáll, minthogy a rendszerváltoztatással párhuzamosan megkezdett törvényalkotó folyamat szükségszerűen terhes olyan fázisokkal, amelyekben egy-egy új törvény nem regulálja az azzal összefüggésben lévő összes más terület jogrendjét. Ez az átmeneti állapot sajnos nagy károkat okoz az országnak, a társadalomnak – mert a zavarosban halászók felelőtlenül és lelkiismeret-furdalás nélkül használják ki a törvényhozás időigényességét éppúgy, mint kevésbé dörzsölt embertársaikat.

„A társadalmi értékrend az erdő sokszínű értékeit nem helyezi az egyéni boldogulás elé” – állapítja meg a Zöld Alternatíva állásfoglalás, amelyet a napokban tett közzé érdeink védelmében. Nos, én kissé elnagyoltan, általánosítónak értekelem ezt a kijelentést. Nem *társadalmi* értékrend ez, hanem csupán azok értékrendje, akik éppenhogy fűtyülnek minden közösségi – ha úgy tetszik társadalmi – normára, értékre, értékrendre a maguk egyéni boldogulása érdekében. Tudhatjuk – ha máshonnan nem, *Máraitól* –, a gazdag soha nem elégszik meg gazdagsága mértékével, nem nyugtat, míg nem szerzi meg még a ...Aktuálisan: alkalmazni a fiataláguktól, egészségüktől jogtalanul megfosztottak kárpótlását célzó értékpapírokat szerzik meg – akár a jó tett látszatát is keltve. Utána pedig megveszik vele az erdőt, hogy gyorsan elpusztítva további jövedelmekhez jussanak.

Ez ellen a gaztett ellen emelte fel szavát az erdészek egyesülete után a Zöld Alternatíva is, amit aláírhatna – alá is írta – minden tisztességes ember e hazában. Mindazok, akik *nem adták el* és nem vettek – eleve a pusztítás céljával – erdőt! Más szavakkal: akik nem éltek vissza az átmeneti

joghézzal, pontosabban azzal, hogy a privatizációs és kárpótlási törvény megelőzte az erdőtüntetést.

Nem jó, hogy még nem védi új törvény érdeinket (és még sok minden más), de azt hiszem, a Zöld Alternatíva se fontolta meg eléggé, mit mond ezzel a mondatával: „Erdeink ugyanis – az igazságtétel és a kárpótlás tárgykörébe tartozó – politikai akciók eszközként és egyre bizonyíthatóbb módon áldozatává válnak.”

Létezik, hogy *valóban* azt gondolják: nem a felelőtlen kapzság áldozatait az elpusztított, vagy azzal fenyegetett erdők, hanem „politikai akciók”? Bizonyítani nem tudom, de nem hiszem, hogy valaki is a *saját* kárpótlási jegyén vásárolt erdőt tarolt volna le. De tegyük fel, hogy akadt közöttük ilyen. Akkor is vérlázító azt állítani, hogy az igazságtétel áldozatává váltak erdőségek! És arcpírú elfogultság politikai akcióvá degradálni az igazságtételt, kárpótlást megfogalmazó törvényeket! Gondoltak-e arra a Zöld Alternatíva társelnökei állásfoglalásuk aláírásakor, hogy mit is kérnek számon? Mivel vádolják imigyen – a lépéshátrányban lévő törvényhozók elmarasztalása mellett – azokat az embertársaikat, akiknek a szenvedéseit Dárius kincséből is csak jelképesen lehetett volna kárpótolni? Vegyük most a lelkiükre – nem létező büncikért rájuk mért bűnhődésük mellé – azt is, hogy miattuk szenved kárt az ökológiai egyensúly, unokáik életminősége?!

Miattuk?

Nem a gátlástalanul harácsolók miatt?

Nem tudom, a Zöld Alternatíva képviselte társadalmi értékrend prioritásai között egyáltalán kap-e valamilyen sorszámot az az ember is, akinek eszébe se jut egyéni boldogulása elé helyezni az erdő sokszínű értékeit. Nem akar megvenni és gyorsan kiirtani erdőket, még akkor se, ha a parlament még nem ért rá megtiltani azt. Csak sétálgatni, gombászni szeret a sokszínű erdőkben. Nem meggazdagodni, csak annyi fát hazavinni – hogy melegegdednek az emberek –, amennyit szívesen ad az erdő. Medve Imola

A svéd államerdészet a 19. század közepén általános igazgatási és állami erdők üzemeltetési feladatainak együttes ellátására indult. A kettő az évek során kettévált. Elkülönült a felügyelet és 1921-ben megalakult az állami jószágigazgatóság (Domänverket), főfeladatát a 4,5 mio ha erdő, 1,1 mio ha mezőgazdasági és 5,7 mio ha egyéb terület üzemeltetésére. A 70-es és 80-as években célszerűnek látszott különböző egyéb üzemágakat – mint fafeldolgozás, kavicsbányászat és betongyártás, turizmus stb. – leányvállalatokként elkülönítve működtetni. Ez egyszerűsítéseket tett lehetővé és jó eredményeket hozott. Az így kialakult konszern a gazdasági viszonyokhoz jobb alkalmazkodás végett 1992. július 1-jével részvénytársasági formára tért át.

Az állam magánjogilag szervezett holding társaságot hozott létre öt vállalattal: Állami Erdő Rt., Állami Faipar Rt., Állami Bánya Rt., Állami Konzultációs Rt. és Állami Turizmus Rt. A részvénytársaság alakulás után az állam a tulajdonjogot az Állami Erdő Rt.-re ruházta át, s ezt több törvényes és pénzügyi rendelkezés-

sel kötötte meg. Ez folytatja most az országgyűlés által 1991-ben megkezdett területértékesítést. Eladja a 200 ha alatti kiterjedésű erdőket és a mezőgazdasági területek zömét. A kereslet nagy és ezzel felértékelődik az erdővagyon.

A társaság minden további megkötöttség nélkül, lényegesen üzletszerűbben működhet. Vele szemben azonban az állam a korábbinál magasabb nyereséggel lép fel. A magánjogi szervezetben helyt kell álljon a piaci versenyben. Az év végéig nagymértékű szervezeti átalakítást hajt végre: a 16 erdőgazdálkodást 8-ra csökkenti, területüket ehhez mérten megkettőszerezi. Az erdészkerületek kiterjedése 20 000 ha-ról 60 000 ha-ra nő. Ezzel kérdésessé válik 40 kerületvezető, 90 alkalmazott és mintegy 700 erdei munkás munkahelye. A visszamaradóknak képzettségüket fejlesztenők kell a túllát elvárt munka-összerendelési feladatok ellátásához.

(AFZ 1992. 12. Ref.: Jérôme R.)

Állásfoglalás

A Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos szövetsége (MOSZ) Erdészeti Országos Választmánya 1993. december 15-i ülésén foglalkozott – többek között – a földtulajdonhoz kötött vadászati jog kérdésével és ezzel kapcsolatosan a résztvevő érdekképviselőkkel egyetértésben az alábbiakban foglalt állást:

1. Sajnálatosnak minősítette azt, hogy az Országgyűlésnek benyújtott és a termőföldről szóló törvényjavaslatból kimaradt az a két kardinális rendelkezés, miszerint a termőföld egyik sajátos hasznosítási módja a vadgazdálkodás, továbbá a vadászati jog a föld tulajdonosai illeti meg. Logikailag és a téma természeténél fogva a két kardinális rendelkezés a termőföldről szóló törvénybe illik.

2. A vadászatról szóló törvényeink, az 1961. évi VII. – az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló törvény kivételével, az 1872. évi VI. törvények, továbbá az 1883. évi XX. törvények – 1. §-a kimondja, hogy „A vadászati jog a földtulajdonnak elválaszthatatlan tartozéka.”

3. Az Európai Közösség tagállamaiban túlnyomórészt a vadászati jog tulajdonosa a földtulajdonos. Csehországban az új vadászati törvény a terület tulajdonosának adta a vadászat jogát.

4. A vadászati jognak a földtulajdonhoz való kötése felelődjön azokat a feszültségeket, az évtizedek óta fennálló konfliktus forrásokat, amelyek az azonos területen két külön cél szerint és nem azonos érdekeltsgű gazdálkodók tevékenységében gyökereznek.

Megszünteti azt a kiszolgáltatottságot, hogy az állampolgár tulajdonán bárki (pl. vadásztársaság) szándékával, érdekeivel ellentétes tevékenységet (pl. vadászati) folytasson, e tevékenység hasznából kizárt legyen (pl. bérleti díj) és elviselni kényszerüljön a hátrányokat (pl. a vad által okozott kárt).

5. Minden alapot nélkülöz és inkább egy szűk „lobbnyak” a hangulatokeltetésnek minősülnek azok a kijelentések, hogy a vadászati jognak a földtulajdonhoz való kötésével veszélybe kerül az ott élő vadállomány. A földtulajdonosok is érdekeltnek abban, hogy földjükön vad legyen és nem fognak érdekeikkel ellentétesen cselekedni.

6. A rendszerváltás előtt, 1989. elején, a MOSZ jogelődje, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa (TOT) úgy foglalt állást, hogy a vadászati jog ne az államot illesse, hanem az a földtulajdonhoz kötődjék.

7. Az ülés résztvevői egyhangúlag állást foglaltak abban, hogy a vadgazdálkodás nem más, mint a földhasználat, illetve földhasznosítás egyik, sajátos formája és a vadászati jog pedig a föld tulajdonosát illesse meg!

Budapest, 1993. december 15.

MOSZ Erdészeti Országos Választmánya
Magyar Parasztszövetség
Magyar Bérkilövő és Független Vadásztársaságok
Országos Szövetsége
Országos Erdészeti Egyesület
Magánerdő Tulajdonosok Egyesülete (METE)

JELENTKEZÉSI FELHÍVÁS

A Roth Gyula Erdészeti és Faipari Szakközépiskola
(Sopron, Szt. György u. 9. Pf.: 26. 9401) 1994-ben

ERDŐGAZDÁLKODÁSI

és

VADGAZDASÁGI

szakon technikusminősítő vizsgát szervez.

Jelentkezési határidő: 1994. február 15.

Tájékoztatót, jelentkezési lapot az iskola küld az érdeklődőknek.

Ülést tartott a MOSZ Erdészeti Országos Választmánya

Dr. Papp Tivadar vezérigazgatóhelyettes (Mecseki EFAG), a PRO SILVA (a természetszerűen gazdálkodó erdészek európai szövetsége) magyarországi csoportjának elnöke: *A természetszerű erdőgazdálkodás lehetőségei a magántulajdonú erdőkben* (diavetítéssel egybekötve).

Telegyi Pál elnök Erdősöv. (Monor): *„A fenntartott erdőgazdálkodás” kérdései a magántulajdonú erdőkben.*

Dr. Kovács Árpád elnök, a Magyar Bérkilövő és Független Vadásztársaságok Országos Szövetsége (Tata): *A földtulajdonhoz kötött vadászati jog aktuális kérdései* címmel tartottak előadást.

Felkért hozzászóló: **dr. Deák Ferenc**, a Parasztszövetség főtitkára volt.

Az 1975. évi német erdőtörvény az ország erdőterületének növelését szorgalmazza. Nagy lehetőséget nyújt ehhez mind területileg, mind financiaián az Európai Közösség mezőgazdasági politikája. Támogatja mezőgazdasági területeknek az ilyen jellegű művelésből meghatározott mértékű kivonását és erdőgazdasági művelésbe vételét. A kérdés a szakközösséget és a birtokeosokat egyaránt erősen foglalkoztatja.

A Német Erdészek Szövetsége a kérdésben álláspontját a környezet- és természetvédelmi szervek bevonásával ez év januárjában háromnapos szemináriumon alakította ki és márciusi kollokviumán hozta nyilvánosságra. Eszerint az erdőterület-növelés alapvetően helyes, ezt szolgálja a természetközeli, elegyes erdők telepítése a következő előfeltételek mellett:

- A telepítés súlypontja a jövőben felhagyandó, addig intenzíven művelt mezőgazdasági területekre essen. Külterjesen kezelt zöld- és marginális területek csak alapos ökológiai vizsgálat eredményeként jöhetnek szóba.

- Nagyobb területű telepítések beható tervezést igényelnek.

- Tervezéskor a védendő biotopokat egyértelműen el kell különíteni.

- A helyi lakosság erdőtelepítési kezdeményezéseit úgy kell ökonomiai és ökológiai tanácsadással irányítani, hogy az megfeleljen a térség érdekeinek, illetve javítsa azt.

- Már telepítéskor követni kell a természetszerű erdőgazdálkodás alapelveit és céljait. Ide tartozik a fajmegválasztás, ami a potenciális faállományhoz és lehetőleg hosszú természetis időszakhoz igazodjék.

- Az erdőtelepítést rugalmas ösztönzőrendszerrel az egyéni gazdálkodásra nézve vonzóvá kell tenni.

(AFZ 1993. 10. Ref.: Jérôme R.)